

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **S. M.**, zast. JUDr. Jaroslavem Dobrem, advokátem, se sídlem Čelakovského sady 8, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2010, č. j. 1 Cad 26/2005 – 335,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 31. 3. 2005, č. j. 2005/18924/21, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí ředitele Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 7. 3. 2005, č. j. KUOK/3997/05/OSV-DS/7025/SD-36, kterým byl zamítnut návrh žalobce na povolení obnovy řízení týkající se pravomocného rozhodnutí ředitele Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 3. 2. 2005, č. j. KUOK/1363/05/OSV-DS/7025/SD-10. Posledně uvedeným rozhodnutím bylo zamítnuto jako nepřipustné odvolání žalobce proti rozhodnutí starosty města Zábřeh ze dne 5. 1. 2005, zn. S/12/05, jímž byl zamítnut návrh žalobce na vyloučení všech pracovníků Městského úřadu Zábřeh.

Rozsudkem Městského soudu v Praze (dále též „Městský soud“) ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Cad 26/2005 – 190, byla žaloba S. M. zamítnuta jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost a zároveň požádal o osvobození od soudního poplatku a o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 6. 5. 2009, č. j. 1 Cad 26/2005 – 225, nejdříve neustanovil stěžovateli zástupce z řad advokátů, ke kasační stížnosti stěžovatele však zdejší soud zrušil toto rozhodnutí Městského soudu v Praze a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Usnesením ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 Cad 26/2005 – 268, ustanovil městský soud stěžovateli zástupkyní Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímálovou. Ta bezprostředně po obdržení usnesení o svém ustanovení požádala Městský soud o zrušení ustanovení podle § 20 odst. 2 zákona o advokacii. Poukazovala především na skutečnost, že stěžovatel s ní ve většině případů odmítl jakkoliv komunikovat a neposkytoval jí potřebnou součinnost; jako právní zástupkyni ji odmítal a poukazoval na to, že jej ve všech právních věcech zastupuje JUDr. Vít Vohánka. Usnesením ze dne 10. 9. 2009, č. j. 1 Cad 26/2005 – 281, městský soud předně zprostil ustanovenou advokátku povinnosti zastupovat stěžovatele v řízení a současně mu ustanovil advokáta pro řízení – JUDr. Jaroslava Dobra, se sídlem Čelakovského sady 8, Praha 2.

Stěžovatel podal proti oběma usnesením kasační stížnost a Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 26. 3. 2010, č. j. 4 Ads 161/2009 – 253, předně odmítl stěžovatelovu kasační stížnost směřující proti usnesení ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 Cad 26/2005 – 268, jímž mu byla advokátkou ustanovena JUDr. Dagmar Dřímálová Rezková, neboť zjistil, že následným zproštěním této povinnosti odpadl předmět kasační stížnosti stěžovatele, takže nebyly splněny podmínky řízení o ní [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Výrokem II. rozsudku bylo pak zrušeno usnesení městského soudu ze dne 10. 9. 2009, č. j. 1 Cad 26/2005 – 281, a to v napadené části - ve výroku, jímž soud ustanovil zástupcem stěžovatele advokáta JUDr. Jaroslava Dobra; věc byla v tomto rozsahu vrácena uvedenému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud připustil, že Městský soud v Praze, pokud nerespektoval požadavek stěžovatele na ustanovení konkrétního advokáta (zde JUDr. Víta Vohánky) vycházel z dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu, zejména z rozsudku šestého senátu ze dne 8. 9. 2005, č. j. 6 Ads 64/2005 – 25, (publikovaného pod č. 1372/2007 Sb. NSS), podle něhož právo na ustanovení zástupce je toliko právem na zástupce, jímž může být i advokát, nikoliv však právem na konkrétního zástupce, kterého navrhopatel v návrhu označuje. K nesouhlasu sedmého senátu s výše vysloveným právním názorem se věci zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, který dospěl k závěru, že bude na místě vyhovět návrhu na ustanovení konkrétního zástupce především tehdy, bude-li takové rozhodnutí opřeno o rozumné a věcné důvody a současně nebude v rozporu s jinými hledisky, které je nezbytné při rozhodnutí o konkrétní osobě zástupce vzít v úvahu. Jinak řečeno, důraz v tomto ohledu by měl být kladen na zajištění maximální možné reálné ochrany práv účastníka, přičemž ustavené zastoupení by tak nemělo být v žádném případě zastoupení toliko formálním. Právo účastníka na ustanovení konkrétního zástupce ovšem nepochybně nemůže mít podobu práva absolutního. Jestliže tedy navrhne účastník řízení ustanovit svým zástupcem konkrétní osobu a zjistí-li soud, že tento návrh je opřen o rozumné a věcně oprávněné důvody, pak bude na místě zpravidla takovému návrhu vyhovět. Důvodem pro nevyhovění mohou být především okolnosti, které svojí povahou či významem převažují nad respektováním rozumných a věcně oprávněných důvodů. I v takovém případě je však třeba trvat na tom, že pokud soud návrhu na ustanovení konkrétního zástupce nevyhoví, je povinen své rozhodnutí přezkoumatelným způsobem odůvodnit.

Z výše uvedených důvodů shledal v projednávané věci Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele směřující proti té části usnesení městského soudu, jímž fakticky nebylo vyhověno jeho požadavku na ustanovení advokáta JUDr. Víta Vohánky jeho zástupcem, důvodnou a věc vrátil v tomto rozsahu městskému soudu k dalšímu řízení. Zavázal jej právním názorem vysloveným v rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, tedy aby buď žádosti stěžovatele na ustanovení konkrétního zástupce vyhověl, pokud neshledá

rozumné a věcně neoprávněné důvody, které by takový postup vylučovaly, nebo aby, pokud žádosti nevyhoví, svůj postup náležitě odůvodnil.

Městský soud v Praze, řídě se právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v rozsudku, stěžovatelovu žádost o ustanovení advokáta JUDr. Víta Vohánky jeho zástupcem pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku téhož soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Cad 26/2005 – 190, znovu posoudil. Výsledkem jeho úvah bylo rozhodnutí, jímž znovu zástupcem žalobce (stěžovatele) pro řízení o původně podané kasační stížnosti proti již označenému rozsudku téhož soudu ustanovil JUDr. Jaroslava Dobra, advokáta se sídlem advokátní kanceláře v Čelakovského sadech 8, Praha 2. Městský soud totiž zjistil, že JUDr. Vít Vohánka se obrátil na tento soud dopisem ze dne 21. 7. 2008, v němž požádal, aby již nebyl nadále ustanovován jako zástupce žalobce. Žádost odůvodnil tím, že z kapacitních důvodů není schopen takové množství ustanovených případů zvládat (v kanceláři jsou pouze dva advokáti a jeden advokátní koncipient). Obor správního práva navíc není tím, jímž by se jejich advokátní kancelář běžně zabývala. Městský soud dospěl k závěru, že JUDr. Vít Vohánka dostatečně zdůvodnil, proč není schopen nadále žalobce zastupovat, a proto jeho žádosti na neustanovení zástupcem žalobce v této věci vyhověl. Poté, co zjistil, že zástupcem žalobce byl v několika jeho jiných právních věcech, např. 3 Cad 5/2006 a 3 Cad 98/2006, ustanoven JUDr. Jaroslav Dobr a lze tedy předpokládat, že je více než jiný advokát obeznámen s věcí žalobce, opět tohoto advokáta ustanovil žalobci jako zástupce i v této věci.

V kasační stížnosti žádal stěžovatel změnit napadené rozhodnutí městského soudu tak, aby mu byl ustanoven zástupcem od počátku řízení JUDr. Vít Vohánka. Z obsahu velmi obtížně čitelné kasační stížnosti lze dále seznat, že JUDr. Vít Vohánka jej zastupoval v jiných řízeních vedených u Městského soudu v Praze a u Nejvyššího správního soudu (např. ve věci 5 Cad 204/2006, 3 Cad 26/2007) a zastupuje jej nadále i ve věci vedené u téhož soudu pod sp. zn. 40 Cad 132/2009 a v dalších, a „netvrdí na soud, že věci nestíhá a elegantně mi doručuje!“. Připomíná, že ustanovený advokát JUDr. Dobr, který mu již byl také soudem ustanoven, odmítl proti některým rozsudkům Městského soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu podat ústavní stížnost a hájit tak stěžovatele před Ústavním soudem.

Nejvyšší správní soud posoudil důvod kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

Ačkoliv to stěžovatel v kasační stížnosti výslovně neuvádí, lze z jejího obsahu dovodit, že se dovolává důvodu kasační stížnosti uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem (zde otázky výběru konkrétního zástupce pro řízení o předchozí kasační stížnosti stěžovatele, směřující proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Cad 26/2005 – 190).

Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou. Stejně jako Městský soud v Praze vycházel při posuzování této věci z právního názoru rozšířeného senátu, který byl již citován jak v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2010, č. j. 4 Ads 161/2009 – 253, tak i v napadeném usnesení městského soudu. V rozhodnutí rozšířeného senátu bylo sice deklarováno, že není žádného důvodu nevyhovět návrhu na ustanovení konkrétního zástupce, bude-li takové rozhodnutí opřeno o rozumné a věcně oprávněné důvody, nicméně současně bylo připuštěno, že právo účastníka nemůže mít po dobu práva absolutního zejména za situace, kdy zde existují okolnosti takovému návrhu, opřenému jinak o věcně oprávněné důvody, nevyhovět. Takovou okolností nepochybně je žádost advokáta, jehož zastupování se účastník domáhá, aby již v jeho věcech nebyl nadále soudem pro řízení

ustanovován, neboť velké množství případů, v nichž byl ustanoven zástupcem, není schopen zvládnout zejména za situace, kdy obor správního práva není tím, jímž by se jeho advokátní kancelář běžně zabývala. Nejen Městskému soudu v Praze, ale i Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti známo, že stěžovatel S. M. vedl a vede u uvedených soudů celou řadu (desítky) soudních sporů, přičemž v podstatné části z nich mu byl jako zástupce ustanoven advokát JUDr. Vít Vohánka. I za situace, kdy mezi stěžovatelem a uvedeným advokátem existuje z pohledu stěžovatele vztah důvěry, který nepochybně je předpokladem reálné ochrany práv stěžovatele v soudním řízení, nelze na druhé straně přehlédnout okolnosti, které i podle Nejvyššího správního soudu převažují nad respektováním jinak rozumných důvodů, které stěžovatel uplatnil ve svém požadavku na ustanovení zástupce. Těmito důvody nepochybně je oprávněný požadavek JUDr. Víta Vohánky, aby již nebyl nadále ustanovován jako zástupce stěžovatele, neboť z kapacitních důvodů není schopen takové množství případů zvládat. Tyto důvody pokládal Městský soud v Praze za dostatečné k tomu, aby již v dalších věcech nebyl tento advokát ustanovován jako zástupce stěžovatele, přičemž Nejvyšší správní soud se s tímto posouzením ztotožňuje. Lze velmi dobře rozumět tomuto požadavku advokáta, neboť případné další zastupování při množství věcí, které stěžovatel vede, by nejen nemohl zvládnout kapacitně, ale mohlo by být i na úkor kvality zastupování ve věcech již vedených, v nichž byl již zástupcem stěžovatele ustanoven.

K té části kasační stížnosti, v níž sice stěžovatel nevyslovuje nesouhlas s ustanovením JUDr. Jaroslava Dobra zástupcem pro řízení v projednávané věci, jen poukazuje na to, že tento advokát odmítl podat v jiných jeho věcech proti rozsudkům Městského soudu v Praze či Nejvyššího správního soudu ústavní stížnost, Nejvyšší správní soud uvádí, že sama tato skutečnost není důvodem pro to, aby městským soudem ustanovený advokát byl zproštěn povinnosti stěžovatele zastupovat. Jde o osobu s vysokoškolským právnickým vzděláním, která je nejen oprávněná, ale i povinna svému klientovi předestřít svůj názor na přípustnost či případnou úspěšnost klientem zamýšlené ústavní stížnosti a z takto advokátem vysloveného právního náhledu na požadovaný postup nelze dovozovat bez dalšího, že by tento advokát nebyl schopen účinně hájit práva stěžovatele v soudním řízení.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud uzavřel, že tvrzený důvod kasační stížnosti, tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky - ustanovení zástupce stěžovateli pro řízení o předchozí kasační stížnosti - nebyl naplněn. Z toho důvodu proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení o projednávané kasační stížnosti vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. (za použití § 120 s. ř. s.). Neúspěšný stěžovatel nemá na náhradu nákladů této části řízení nárok a správnímu orgánu podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu